

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2014-02-11
Stockholm

Mål nr
M 8553-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-08-30 i mål nr M 1579-13,
se bilaga

KLAGANDE

Tjust Fritid Aktiebolag

Ombud: G G

MOTPART

Länsstyrelsen Östergötland

SAKEN

Föreläggande att vidta åtgärder inom Eköns naturreservat i Valdemarsviks kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen Östergötlands beslut den 15 mars 2013 (dnr 515-3852-11) i den del som avser villavagnar/ stugor.

Dok.Id 1120526

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Tjust Fritid AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska undanröja länsstyrelsens föreläggande. Bolaget har i andra hand yrkat att målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen och i tredje hand att målet ska återförvisas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen Östergötlands län (länsstyrelsen) har bestritt bifall till överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har i huvudsak åberopat samma omständigheter som vid mark- och miljödomstolen, med följande tillägg och förtydliganden. Ett vitesföreläggande ska vara klart och ostridigt till sitt innehåll samt verkställbart utan risk för tveksamheter om dess innebörd. Idag finns 19 stugor/vagnar inom campingområdet. Det finns fem äldre stugor som inte omfattas av föreläggandet. Bolaget har tillstånd och dispens för att ställa upp åtta villavagnar inom område B. Resterande saknar tillstånd.

Länsstyrelsen har förelagt om borttagande av sex vagnar. Det finns dock bara fyra vagnar utanför tillståndsgivna områden. Sex finns inom ett rektangulärt område, fyra inom ett triangulärt område. Båda dessa områden utgör område B.

Varken bygglovsbeslut eller beslut från länsstyrelsen pekar ut placeringsplatser för vagnarna utan enbart områden inom vilka de ska återfinnas. Genom att länsstyrelsen fastslagit att det finns vagnar både utanför och innanför områdena går föreläggandet inte att förstå och riskerar att leda bolaget till att ta bort just sex vagnar inom områdena. Det framgår inte vilka vagnar som ska tas bort. Domen är motsägelsefull, otydlig och icke-verkställbar.

Länsstyrelsen har i huvudsak åberopat samma omständigheter som vid mark- och miljödomstolen, med följande tillägg och förtydliganden. Det framgår tydligt hur många stugor/villavagnar som inte har prövats av länsstyrelsen samt inom vilka områden de prövade stugorna ska återfinnas. De sex aktuella stugorna/villavagnarna är

uppförda inom campingområdet som sådant. Mot bakgrund av att bolaget vet vilka stugor/villavagnar (i antal) som det har tillstånd till samt inom vilka områden dessa får återfinnas i kan föreläggandet inte misstolkas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

En tillsynsmyndighet får enligt 26 kap. 9 § miljöbalken besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Det krävs att ett sådant föreläggande är tillräckligt preciserat så att adressaten inte behöver tveka om vad det är han eller hon ska göra eller underlåta.

Bolaget har förelagts att vid vite inom område på bifogad karta avlägsna de sex villavagnar/stugor som inte omfattas av länsstyrelsens tillstånd den 28 januari 2009 (dnr 521-33445-08). Det får anses stå klart att *med område på bifogad karta* avses område B enligt länsstyrelsens beslut den 28 januari 2009.

Av utredningen i målet framgår att det inom campingområdet finns sammanlagt 19 villavagnar/stugor. Av länsstyrelsens beslut framgår att det inom område B, som utgörs av två mindre områden inom campingområdet, får finnas 13 villavagnar/stugor, varav 5 funnits där sedan tidigare och 8 tillåtits med stöd av länsstyrelsens beslut den 28 januari 2009. Inom område B finns sammanlagt 15 villavagnar/stugor medan fyra är placerade utanför område B.

Det är i målet klarlagt att sex villavagnar/stugor inom campingområdet saknar nödvändiga strandskyddsdispenser och dispenser enligt reservatföreskrifterna för Eköns naturreservat. Det finns därmed rättsligt stöd för att, med stöd av reservatföreskrifterna och 7 kap. miljöbalken, förelägga om rättelse avseende dessa sex villavagnar/stugor. Föreläggandet innebär emellertid att bolaget föreläggs att från område B avlägsna 6 av sammanlagt 15 villavagnar/stugor trots att länsstyrelsen angett att det inom område B får finnas 13 villavagnar/stugor. Så som föreläggandet kommit att utformas innebär det - trots att det uppenbarligen inte varit avsikten - att det kan

uppfattas så att bolaget kan komma att förpliktas att avlägsna fyra villavagnar/stugor från område B trots att dessa har getts rätt att vara där.

Föreläggandet uppfyller därmed inte det krav på tydlighet som måste ställas på ett vitesföreläggande. På grund härav ska mark- och miljödomstolens dom ändras och länsstyrelsens beslut upphävas i den berörda delen.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Eywor Helmenius, tekniska rådet Mikael Schultz och tf. hovrättsassessorn Ulrika Stenström, referent.

Föredragande har varit Petter Larsson Garcia.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-08-30
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1579-13

KLAGANDE
Tjust Fritid AB

MOTPART
Länsstyrelsen Östergötland

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsen Östergötlands beslut 2013-03-15 i ärende nr 515-3852-11, se bilaga 1

SAKEN
Uppförande av byggnader och anläggningar inom Eköns naturreservat,
Valdemarsviks kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklandet från Tjust Fritid AB.

Mark- och miljödomstolen ändrar punkten tre i länsstyrelsens beslut den 15 mars 2013 i ärende nr 515-3852-11 till följande lydelse;

- Tjust Fritid AB vid ett vite av 5 000 kr att inom område på bifogad karta avlägsna de sex villavagnar/stugor som inte omfattas av länsstyrelsens tillstånd 2009-01-28, 521-3345-08 senast inom tre veckor efter att beslutet om föreläggande vunnit laga kraft.

Dok.Id 253095

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Länsstyrelsen förelade med stöd av reservatföreskrifterna för Eköns naturreservat samt 7 kap. 15 §, och 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken;

- U C S med firma Ostkustenkajak (Ostkustenkajak) vid ett vite av 5 000 kr att ta bort bastuflotten från reservatsområdet samt strandskyddat område inom fastigheten X senast den 31 maj 2013.

- Tjust Fritid AB vid ett vite av 5 000 kr att inom reservats- och strandskyddsområdet inom fastigheten X ta bort upplaget för arbetsredskap och avstäda ytan senast 31 maj 2013.

- Tjust Fritid AB vid ett vite av 5 000 kr att inom område på bifogad karta avlägsna de sex villavagnar/stugor som inte omfattas av länsstyrelsens tillstånd 2009-01-28, 521-3345-08 senast den 31 maj 2013. De villavagnar/stugor som lämnas kvar ska ligga inom den i beslutet 2009-01-28 angivna ytan.

Länsstyrelsens beslut överklagades till mark- och miljödomstolen av Håkan Sandell, Sveriges Naturskyddsförening, Valdemarsvik och Tjust Fritid AB.

I ett särskilt beslut den 15 juli 2013, avvisade mark- och miljödomstolen överklaganden från Håkan Sandell och Sveriges Naturskyddsförening, Valdemarsvik.

YRKANDEN M.M.

Tjust Fritid AB yrkar att den del av länsstyrelsens beslut gällande avlägsnande av sex villavagnar upphävs såväl också beslutet om vitesföreläggandet.

Som grund för sitt yrkande anför bolaget i huvudsak följande. Länsstyrelsens beslut är formulerat på ett sådant sätt att det inte går att fullfölja. Av beslutstexten,

kartorna, och den av länsstyrelsen refererade men ej bifogade kartan framgår att de villavagnar som avses finns dels inom, dels utanför de två områden som länsstyrelsen på kartan har markerat med texten: ”Borttagande av totalt 6 villavagnar/uthyrningsstugor inom dessa områden” I beslutsammanfattningen har det sedan kompletterats att de kvarvarande villavagnarna/stugorna ska ligga kvar inom samma markerade yta. Kombinerat de båda föreläggandena är uppgiften omöjlig att utföra. För att följa den ena måste den andra brytas. Möjlig tolkning är att det först tas bort sex vagnar inom de markerade områdena och därefter alla vagnar som befinner sig utanför. Denna tolkning innebär att föreläggandet om borttagande av villavagnar omfattas av den 2009-01-28 givna dispensen och därmed saknar juridisk grund.

Länsstyrelsen motsätter sig det som Tjust Fritid AB yrkar. Länsstyrelsen tillägger sammanfattningsvis följande. Länsstyrelsen vidhåller att de sex stugorna/villavagnarna som uppförts utan dispens och tillstånd från myndigheterna ska avlägsnas från campingområdet.

De ytterligare villavagnarna som tillförts begränsar det rörliga friluftslivet eftersom de ianspråktar en yta som skulle vara allmänt tillgänglig utanför campingsäsongen. Ursprungligen fanns fem stugor/villavagnar i de aktuella områdena. Genom tillstånd den 28 januari 2009 dnr 521-3345-08 medgavs ytterligare åtta villavagnar/uthyrningsstugor inom läge B till ansökan tillhörande karta. Av beslut, den 15 mars 2013 dnr 515-3852-11, framgår att fyra stugor har placerats utanför den yta som länsstyrelsen angav i ovanstående beslut. I samma beslut finns angivet att alla kvarvarande stugor/villavagnar ska placeras inom de angivna ytorna i enlighet med tidigare beslut. De utpekade områdena inom vilka stugor/villavagnar får ställas upp framgår tydligt av i tidigare ärenden bilagda kartor, av tidigare beslut samt av aktuellt föreläggande.

Tjust Fritid AB har bemött det som har tillförts i målet.

DOMSKÄL

Enligt 26 kap. 9 § får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt vad som framkommit i målet konstaterar domstolen att villavagnarna/stugorna har tillkommit utöver det som föreskrevs i tillståndet den 28 januari 2009 dnr 521-3345-08. Länsstyrelsen, som ansvarar för tillsynen inom Eköns naturreservat, har därför haft fog för att ingripa med föreläggande om avlägsnande. Mark- och miljödomstolen instämmer sålunda i länsstyrelsens bedömning att de sex villavagnarna/stugorna inverkar begränsande på det rörliga friluftslivet och bör tas bort. Det har inte i samband med överklagandet kommit fram någon omständighet som föranleder domstolen att göra någon annan bedömning än vad länsstyrelsen har gjort. Överklagandet ska därför avslås.

Det tillägg som anges sist under tredje punkten i föreläggandet, omfattas inte av själva föreläggandet men torde tolkas som att kvarvarande villavagnar/stugor i förekommande fall ska flyttas så att de befinner sig inom den yta som anges i beslutet den 28 januari 2009. De åtgärderna kan komma att bli föremål för särskilt föreläggande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 20 september 2013.

Anders Bengtsson

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Anders Bengtsson, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Målet har handlagts av beredningsjuristen Åsa Garp.